

November 2020

Geld en verantwoording: de lessen uit de periode 2015-2020

Belangrijkste (beleids-)veranderingen:

- Geld wordt direct overgemaakt aan de school en loopt niet meer via de Contact Persons.
- We concentreren ons voortaan op twee à drie scholen per regio waar we kinderen sponsoren.
- Met de CP's organiseren we sinds 2017 jaarlijks een tweedaagse bijeenkomst waarin we gericht aandacht besteden aan hun ervaringen en lastige situaties oefenen, alsook ons beleid duidelijk maken.
- We besteden meer aandacht aan de rol van de ouders, met name aan het verschaffen van ruimte en tijd aan hun kind om huiswerk te maken.
- We hebben inmiddels twaalf leerlingen die vanuit ons programma doorstromen naar de Universiteit of een HBO. Hierbij spelen cijfers en capaciteiten wel degelijk een rol. De kosten van deze sponsoring bedragen gemiddeld viermaal die van een Upper Basic School kind.

Ervaring met fraude

Omwillen van de slagvaardigheid zijn we er in 2014 toe over gegaan om onze Contact Persons (CP's) de beschikking over een klein budget te geven. De bedoeling was dat ze dan achteraf met nota's zouden onderbouwen waar het geld aan uitgegeven was.

Daar zit een risico aan, want als het mis gaat draai je het niet meer terug. Helaas kwamen we er door een vraag van één van onze studentes tijdens een bezoek aan Basse achter dat er al jarenlang(!) geen geld aan de kinderen in Basse besteed was. Onze lokale CP had dit geld weliswaar verantwoord met bonnetjes en nota's, maar die bleken gefingeerd. De twintig Yiriwaa kinderen en hun ouders in Basse kregen op geen enkele wijze de financiële ondersteuning die toegezegd was.

Door het signaal van dit ene kind – dat de moeder had om in de marge van een vrolijke workshop de vraag te stellen “waar betalen jullie nou eigenlijk voor?” – kwam een einde aan een droevige fraude. Al met al ging het om een bedrag van ongeveer €1800,- Een vermogen in Gambia.

Onze CP werd direct op non-actief gesteld en de Gambiaanse Board heeft er alles aan gedaan om er een politiezaak van te maken, tot hechtenis van de voormalige CP aan toe. Deze is veroordeeld tot terugbetaling, wat sindsdien mondjesmaat gebeurt. Maar het is nog een heel bedrag...

Wie hierover praat met andere Stichtingen die werkzaam zijn in Gambia, hoort vaker van dit soort fraude. Het is helaas waar: wanneer je het geld niet zelf besteed maar een Gambiaanse medewerker de beschikking over een budget geeft dat een Gambiaans maandsalaris te boven gaat, loop je het risico dat het vroeg of laat mis gaat. We willen daar niet te makkelijk over oordelen, armoede zet mensen aan tot zaken die wij niet verwachten. En de druk van familieleden op mensen die over geld beschikken kan groot en onweerstaanbaar zijn. We zouden het ook zo kunnen zeggen: wij hebben te weinig controle uitgeoefend en wij hebben – kennelijk – een structuur geschapen waarin dit mogelijk was. Ons valt dus ook het een en ander te verwijten. We hebben er van geleerd.

Andere wijze van betalingen uitkeren

Omdat ook ouders niet altijd op de hoogte waren van het feit dat wij voor hun kind – aan de school - betaald hadden, hanteren we vanaf 2018 een andere opzet en werkwijze. Betalingen lopen niet meer via de CP's, maar direct vanuit de Gambiaanse Board aan de school. De CP checkt of dat ontvangen is door de school en brengt de ouders hiervan op de hoogte.

Concentratie op twee à drie scholen per regio

Dat brengt een tweede 'beleidswijziging' met zich mee: we concentreren ons in iedere regio voortaan op twee à drie scholen waar we kinderen een beurs aanbieden. Dat maakt het mogelijk om beter contact met die scholen te onderhouden en het werk van Yiriwaa ook beter bekend te maken op die scholen. Iedere school hebben we inmiddels meermalen bezocht. Ook voor de CP is het efficiënter om met een beperkt aantal scholen te werken. We vragen de school(hoofden) jaarlijks om een voordracht van kinderen waarvan zij menen dat ze financiële steun nodig hebben. Dat leidt ook tot een meer intensieve betrokkenheid van de school bij ons werk.

De school kan kinderen voordragen bij de lokale CP, die op zijn/haar beurt het gebruikelijke onderzoek doet en eventueel een voordracht aan de Board opstelt. De Board blijft de uiteindelijke beslisser over toekenning van een beurs.

Tweedaagse bijeenkomst met CP's

Sinds 2017 besteden we ook meer gerichte aandacht aan onze CP's door jaarlijks (rond november/december) met hen een tweedaagse retraite te houden waarin we hun ervaringen en de door ons gewenste werkwijzen bespreken en waar nodig ook oefenen. Dat bevalt iedereen (Board, CP's) bijzonder goed. In de marge van onze jaarlijkse bezoeken aan de kinderen op iedere locatie spraken we de CP's wel, maar de aandacht was en is dan vooral gericht op de kinderen en het programma dat we met hen op zo'n dag willen uitvoeren.

We hebben nu driemaal een (jaarlijkse) aparte bijeenkomst met de CP's georganiseerd waarbij we onder begeleiding van twee Nederlandse Board-leden en de Gambiaanse Board-leden discussies voerden, thema's bespreken en concrete situaties oefenden. Wij zijn er erg blij mee, want de CP's worden steeds opener in het delen van hun ervaringen en ze worden ook steeds meer een groep die elkaar opzoekt en steunt. Wederzijds begrip over wensen en (on)mogelijkheden neemt enorm toe, is onze ervaring. Door Covid restricties in NL en Gambia hebben we de geplande novmeber 2020 reis uit moeten stellen. We hopen dit begin 2021 in te halen en alsnog een Contact Persons' meeting te organiseren.

Rol ouders

Informerend en betrekken van de ouders van onze leerlingen blijkt steeds belangrijker. Niet alleen administratief of over kwesties als betalingen, maar vooral over het creëren van de juiste condities voor hun kind om thuis te kunnen leren en lezen. Niet zelden komen de kinderen uit school en worden ze – vooral de meisjes – direct aan het werk gezet op het land of in het huishouden. Omdat ouders veelal zelf niet of nauwelijks naar school zijn geweest, is er thuis weinig wat de kinderen stimuleert om aan hun huiswerk te beginnen. We gaan hierover met ouders in gesprek en nemen dit voortaan ook mee in de intakegesprekken.

Studenten

Vanzelfsprekend komen kinderen die na het beëindigen van de upper basic school verder willen naar een universiteit of HBO-opleiding, ook weer bij Yiriwaa om een beurs voor die betreffende studie te vragen. Ze waren jarenlang Yiriwaa (sponsor-)child en verkeren ook na het afsluiten van grade 12 en het eindexamen nog steeds in een financieel moeilijke situatie.

Vanaf 2015 zijn we begonnen met het sponsoren van enkele studenten op HBO of universitair niveau. Vooral om zeer gemotiveerde én getalenteerde kinderen die kans te geven. Hierbij letten we – natuurlijk – veel meer op talent en behaalde prestaties dan we doen bij kinderen voor de Upper en Lower Basic Schools. Sowieso moet een student minimaal 6 'credits' behalen op het eindexamen na grade 12, waaronder één voor wiskunde en één voor Engels, wil hij/zij toegelaten worden op de Universiteit.

Het basis-entree bedrag voor de universiteit (collegegeld) bedraagt ruim €800,-, wat deze studenten ongeveer vier keer zo duur maakt als Basic School studenten. Daar komt nog een laptop bij en

eventuele reiskosten.

Studenten die niet uit de Kombo-regio afkomstig zijn (Kuntaur en Basse), moeten veelal bij een familielid in de Kombo onderdak vragen en verblijven daar – zacht gezegd - onder weinig luxe condities. Het is vaak een enorm grote stap voor ze om zo van huis en familie te vertrekken en ze moeten echt wennen aan zowel de studie als het wonen in de drukke kustregio. Ook hier spelen onze CP's weer een begeleidende rol.

Begin 2020 hebben we twaalf studenten en we denken dit in de komende jaren uit te breiden tot ongeveer vijftien. Veel meer kunnen we qua budget ook niet aan, het zou te zeer ten koste gaan van het aantal Basic School kinderen dat we willen sponsoren.

Ook met de studenten houden we eenmaal per jaar een bijeenkomst om te horen hoe het met ze gaat en gezamenlijke thema's/problemen te bespreken.

Eind 2020 hebben we de volgende aantaleen studenten (per regio) onder onze financiële hoede:

1. Kombo (kustgebied rond Tanjeh, Serehkunda en Brikama)	: 15
2. Kuntaur region	: 22
3. Brikama Ba (area tegenover Kuntaur)	: 16
4. Basse	: 9
5. Tumani Tenda	: 10
6. Yiriwaa+ - HBO en Academische studenten	: 10

Totaal per november: 82. We denken in de Kombo uit te breiden naar 25 studenten, verdeeld over twee CP's. In Basse zien we ruimte om van 9 naar 15 studenten te gaan.

Per jaar is er ruimte voor één (hooguit twee) nieuwe academische/HBO studenten er bij.

***